

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI HIRLAP.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve. Egy évre 10 frt - kr. 1/2, évre 2 frt 50 kr.

Hirdetési díj: Ötásbajos betűsorért 6 kr. Nagyból terjedelmű, mint szentes többi...

vesztőség mind két részről... nov. 9. A Metzben talált Mainz, Coblenz, Köln és szállítatnak. Az itteni fejt...

Bismarck lapja a honserzelemről.

○ A Norddeutsche Allgemeine Zeitung, mely köztudomás szerint Bismarck gr. közölnye, a háború óta megjelent vezércikkeiben folyvást a francziákat gyalázza; intőzkedéseiket nevésegeknek bolondságoknak, állításait hazugságoknak nyilvánítja.

Ezen rendszeres hadjáratnak czélja, nem annyira a francziák hírnevének tönkretétele, mint inkább annak megállapítására vonatkozó törekvése, hogy Európában a német nemzet egyetlen a maga nemében, bölcseségre s általában minden érvényre nézve.

Mi folyvást figyelemmel kísértük e toll- és tintahadjáratot, s már utóljára nem is bosszúságot, hanem inkább nevésetegéket kellett bennünk azon kapzásig, melyvel a nevezett lap igyekezett a gyalázó kifejezéseket kiküzdni, melyekkel a francziákat földre verhesse, hogy egy esépp becsület se maradjon rajtuk.

hanem újra bosszankodás fogott el bennünket; midőn a nevezett lap legközelebbi szerdai számának vezércikkét áttutottuk. Nem kevesebbet állít abban a cikkírő, mint azt, hogy a francziáknak mostani erőfeszítése s azon makacsság, hogy végtelenségig meg nem adják magokat, — nem egyéb nagyravágás utáni örjöngésnél!

parancsoland a népmozgalmaktól félelem, mely koronákat sodor el, trónokat dönt le!

Ily eshetőségre s arra számít a franczia kormány, hogy az idő már maga is nyereség; s az európai hatalmak és népek a hosszas vérontást megúnuva, végre is „megálljt” kiálthatnak a győzőknek! Ezért nem teszi le a fegyvert feltétlenül a franczia!

S vajon örültse-e az, hogy a franczia nép, auni árulás után is, életét és vérét „viszi a hon oltárára! Örültse-e, szereti a hazát, s hogy arról a szegényfoltot levelesse, kéz megválti szerteitől, s mindentől, mi kedves előtte, — annak üdvéért, mi legkedvesebb: a drága hon jólété és becsületé!

Vér fakad már a győző nyomaiban, jajkiáltás vegyül milliók ajkáról diadalének közé. Megálljt parancsol az ész, a szív, a nép, a világ! De a győző megy, rohan vér- és diósággal dihérolt izerve, hogy lábai eltiporják mindazt, mi szép, kedves s hasznos az emberi életre!

szüks, hogy az ott nyilvánított sötét óhajok teljesebbé menjenek.

— Pétervár, nov. 10. A törvényhozó testület bíralt alá veszi a törvényt az általános katonakötelezettség s évi szolgálat idejének 6 évi szolgálati kötelezettségre való leállítására tárgyában. München, nov. 10. Neubrisachról telentik, hogy a vár kitűzte a fészérszót. A hír megerősítésre vár.

— Róma, nov. 10. Az olasz kormány a hó 8-án elfoglalta a pápai appartamentokat a Quirinalban. — Firenze, nov. 10. A turini választóbizottság egy manifestum követeli, hogy a kormány rögtön helyeztesse át Rómába. Egy fregate a nemzetiek védelmére Marsellebe indult.

— Berlin, nov. 10. Itteni főhivatalos tudósítások jelentik, hogy Bismarck már 1864. a londoni conferentia, fegyverszüneti javaslatára visszautasításra spekulált s örülnek, hogy „a mérész ter” ezuttal is sikerült. — Stuttgart, nov. 9. A versaillesi tárgyalásokról írják: A déli államok az északi szövetség alkotmánya alapján belépnek a német szövetségbe. Elfogadják a lipsei fő kereskedelmi törvényeket, az általános szabad költözökést, valamint a hadkötelezettség szabadságát a helyet illetőleg, hol szolgálatuk éveit tölték, továbbá a kiegészítendő északnémet büntető törv. könyvet. Az északnémet törvények a papirpénz kibocsátására, a váltóbellyegzőre, schlezwig-holsteini nyugdíjakra, Elbe-vámokra s a német tengerészeti kölcsönre vonatkozólag Délnémetországot illetőleg legott érvényre lépnek, éppúgy a játékbankok elűrésére, a dígvész elleni rendszabályokra s a valásfeleketek egyenlőségjára vonatkozó szövevények. A választások a német parlamentbe még a háború alatt megtörténnek.

ciell” Favre-nak egy nov. 8-ról kelt körszögnyét közli, melyet a külföldi franczia követéhez intézett, melyben kifejti, hogy Poroszország ismét bebizonyítja, hogy a fegyverszünetet nem óhajtja, hogy a háborút tisztán személyes célokból viseli, mellyelze allatvalóinak s az ügybe kevert németek érdekeit. Poroszország állítja, hogy azáltal, hogy mi megtagadtuk, két tartományt átengedni, melyekről nem akarunk lemondani, de le sem mondhatunk, — a háborúra kényszerítve van. Azonban tényleg meg akarja Franciaországot semmisíteni, hogy hiúságának eleget tegyen. Favre kintatja, hogy az alkudozások, melyek a 25. napi fegyverszünetre vonatkoztak, melyek idő alatt egész Franciaországot meg lett volna engedve a képviselőválasztás, azon oknál fogva szenvedtek hajóüres, mert Poroszország-Párisnak a fegyverszünet alatti ellátását elelemmel kerekken megtagadta. Bebizonyítja, hogy elmozdász szükséges következménye a fegyverszünetnek. — Európa követelte, hogy Franciaország összegyűjtse képviselőit, a béke feletti tanácskozások végett, de Poroszország ezen gyűlést megakadályozta, a mennyiben a közjogba ütközöl, Páris elmozdását megtagadta. A semleges hatalmak belátandják, hogy a győzelmes Poroszország mit tart fenn számukra. „Mi engedelmessédkünk a parancsoló köteleknek, ha a fegyverszünetre vonatkozólag eddig elterjesztett s szerintük megmáshíthatlan feltételeikhez konokul fognak ragaszkodni, hogy asszamblee által oldassanak meg a borzító kérdések; Poroszország érizi tilalmának gyűlöletességét s fegyverreinket követeli, melyeket mi haroz nélkül le nem teendünk, s a felelősséget azokra hárítjuk kik a kiegyezkedést rendszeresen hátráltatják.” Favre Poroszország politikájával szemben felhívja az igazságot tanúbizonyságot, s kifejezi abbéli meggyőződését, hogy ha a porosz nemzetet és a porosz hadsereget kérésznék meg, az ezen politikát megtagadja. Favre hangsúlyozza végül, hogy a nemzeti védelmi kormány a végső pillantig mindent megteend, arra nézve, hogy a nemzethez méltó béke megkötését lehetővé tegye.

— London, nov. 10. A tegnapi lordmajor-banketben a lordkanceler és Gladstone erőlyesen védtek Angolszág magatartását a semlegességi kérdésben. Granville mondá: Anglia Németországot erősen és egyesítve óhajtja látni, azonban Franciaország tulságos megaláztatásának ellene van. Angolszág a békét kívánja s a lehető legkevesebb károsköltségre.

Francia-porosz háború.

— Debreczen, nov. 12. A fegyverszüneti alkudozások meghiusultának egyik legközelebbi eredménye az leendő, hogy Páris bombáztatni fog. Fris hussal Páris talán épen csak maig van már ellátva, s ha a naponkinti hus szükséglet leebb szállítatik, talán a lovak husával november végéig megkijóvetnek. Így ha nem bombáztatás is pár hét alatt kénytelen lenne magát megadni. — Azonban a porosz kormány, miután a német nép sokalmi kezdi a háború nyomorait minden áron, minél előbb véget akar vetni annak, s így okosodik, hogy a saját érdeke mellett minden idegen érdeket háttérbe kell vonulni, s nem fognak gondolni a világ városnak sem gazdaságával, sem mikénsével, sem a nőkel, agokkal és gyermekekkel, kik most nem fognak megkíméltetni a bombázással együtt járó viszonyokról. Bismarck egyenes kimondja, hogy a német sereg türelmének elég bizonyítékát adta eddig az által, hogy megállapodott a főváros előtt, s ott oly hosszas s a hadseregre nézve majdnem kimerítő körüljárásban vesztetve, s most, a midőn a tél minden nyomorait beköszönt, annak Páris népe és kincsei kimerésből nem teheti ki sem Bismarck, sem Molke azon katonákat, kiket 10—12 csatamezőn a golyó megkímélt. Így valószínű, hogy legközelebb Páris bombáztatása megkezdésének híreről fogjuk tudósítani olvasóinkat.

— Bécs, nov. 10. A Tagblatt londoni híre szerint a Situation Napoleonhoz felhívást intéz hogy mentse meg Franciaországot az anarchiától. Trochu tbk. kirszerint megöletett. Garibaldi Lyon város dispolgárává választotta. Tours, november 10. A hírlapok jelentékeny ütközetről tesznek említést, melyek Orleans mellett történtek. Ezeknek következtében a poroszok odahagyták Orleansot. Az ütközet még ma is tart. Tours, nov. 10. A párisi „Journal Offi-

ciell” Favre-nak egy nov. 8-ról kelt körszögnyét közli, melyet a külföldi franczia követéhez intézett, melyben kifejti, hogy Poroszország ismét bebizonyítja, hogy a fegyverszünetet nem óhajtja, hogy a háborút tisztán személyes célokból viseli, mellyelze allatvalóinak s az ügybe kevert németek érdekeit. Poroszország állítja, hogy azáltal, hogy mi megtagadtuk, két tartományt átengedni, melyekről nem akarunk lemondani, de le sem mondhatunk, — a háborúra kényszerítve van. Azonban tényleg meg akarja Franciaországot semmisíteni, hogy hiúságának eleget tegyen. Favre kintatja, hogy az alkudozások, melyek a 25. napi fegyverszünetre vonatkoztak, melyek idő alatt egész Franciaországot meg lett volna engedve a képviselőválasztás, azon oknál fogva szenvedtek hajóüres, mert Poroszország-Párisnak a fegyverszünet alatti ellátását elelemmel kerekken megtagadta. Bebizonyítja, hogy elmozdász szükséges következménye a fegyverszünetnek. — Európa követelte, hogy Franciaország összegyűjtse képviselőit, a béke feletti tanácskozások végett, de Poroszország ezen gyűlést megakadályozta, a mennyiben a közjogba ütközöl, Páris elmozdását megtagadta. A semleges hatalmak belátandják, hogy a győzelmes Poroszország mit tart fenn számukra. „Mi engedelmessédkünk a parancsoló köteleknek, ha a fegyverszünetre vonatkozólag eddig elterjesztett s szerintük megmáshíthatlan feltételeikhez konokul fognak ragaszkodni, hogy asszamblee által oldassanak meg a borzító kérdések; Poroszország érizi tilalmának gyűlöletességét s fegyverreinket követeli, melyeket mi haroz nélkül le nem teendünk, s a felelősséget azokra hárítjuk kik a kiegyezkedést rendszeresen hátráltatják.” Favre Poroszország politikájával szemben felhívja az igazságot tanúbizonyságot, s kifejezi abbéli meggyőződését, hogy ha a porosz nemzetet és a porosz hadsereget kérésznék meg, az ezen politikát megtagadja. Favre hangsúlyozza végül, hogy a nemzeti védelmi kormány a végső pillantig mindent megteend, arra nézve, hogy a nemzethez méltó béke megkötését lehetővé tegye.

Hogy a köztársasági kormány Thiers után mindent elkövetett a béke helyreállítására, sőt elvben, területek átengedésétől sem vonagtozott már, tisztán áll előttük.

Hogy a párisi kormány még is megszakítja az alkudozást Bismarckkal, ez csak annak tulajdonítható, mert áltatta, mikép a szövetségi kancellár csak időt akart nyerni el alkudozás alatt arra, hogy a még Páris alá nem érkezett tartalék-sereg kényelmesen vonulhasson a világváros alá, mielőtt Trochu egy elszánt kirohanást intézhetne a német seregek ellen, mi állítog október végéigjárva valóban tervezve is volt. — Trochunak végre is be kelte látnia, hogy a ravasz porosz diplomatának utóbb tett alkudozást ajánlata csupán újabb celszövény, melynek folytán kiadta ultimátumát, hogy f. hó 3-án tul minden alkudozást kiserletlő eláll, ha azok addig semmi eredményre nem vezetnek. A fölött az volt, hogy a megköötendő fegyverszünet tartama alatt Páris a szükséges elemi szerekkel ellátathassék. Bismarck erről hallani sem akart — s Thiers utasítást nyert, hogy az alkudozást azonban szakítsa félbe, miután az álnok szövetségi kancellár oly gyakorlatosan kijártas. Most köztéle választás lehet Bismarcknak, vagy kitérés, vagy ostrom után kiserleni még Párisnak hatalmába kerítését. Hírlapi tudósítások szerint a város körülbelül december közepéig van ellátva elemi szerekkel. Ha ez igaz, akkor még sokáig kell a német szövetséges seregek vesztéglenni, míg a föltétele béke helyreállítását eszközölhetik, s addig sok minden történhetik, kivált ha a toursi kormány a most szervezés alatt álló nagy népfelkelés által a háborúnak a franczia nemzetre nézve kedvezőbb fordulat adhat. Most midőn a véres harc tovább foly, a világ ismét élénken foglalkozik Páris katonai helyzetével. A porosz-rokonszenves „Daily News” arról a következőt írja: „A várost ostromló hadsereg német csapatokból, tengerészekből mozgó-és nemzetrőkből áll. Az erőkük jól ellátva harcossokkal s képepek — állítog — minden a poroszok által emelt sánczművet szétrombolni. A matrózok, kik az erőköiben alkalmaztak, edzett tengerimédvek és ügyes tüzerek. A rendes csapatok a negyedik zászlójukból és a még ki nem képzett újonczokból állanak, de a kikről tisztiek ugy vélekednek, hogy most már haszonvétekké váltak. A mozgó csapatok Páris megszállása előtt néhány hétet alakultak. Erőteljes izmos párosbanzokból. Ez erőkök már is katonaságon veselik magokat s ha az ostrom sokáig tart, alkalmasint megállják a tüzet, s tömeges manőverekre alkalmazhatók. A nemzetről zászlójai polgárokból és munkás osztályból alakultak. Ezek a sánczokon alkalmaztatnak s itt igen jól küzdhetnek. A mi a város védelmére szolgáló mizsaki munkásokat illeti, azok most minden történhet megpróbálnak dacolni. A második védelmi vonalat a torlaszok képezik, sat. Ezekből az tünik ki, hogy a világnak állítog a legnagyobb s leghatalmasabb erősséget Párisat fegyverrel alig — s talán csupán éhséggel lehet bevenni. Tudni látszanak ezt a német szövetséges táborban a terül épözött kímélt a sok lőpor-és golyóba kerülő sikertelen lövöldözést; mert azt alig tehetjük föl a német hadsereg fölül, hogy emberieségi szempont tartja vissza Páris lövöldözését. Most megválnak nemskorra, vajon Európa államférfiai még mindig behunyt szemmel várják-e be a véres tragédia végjelentését, vagy tetleges beavatkozásuk által szabják meg az Európászerte ohajtott béke pontjait?

A debreczen-szattmári vasut sorsa.

* Nincs vége hossza a panaszoknak, melyeket az árva vasutvonalrészen innen intéznek minden oldalról. És hogy azok csakugyan igazak, azt az érdeklettek kétségbevonhatlanul elismerik — hallgatásuk által. A vállalkozók ugyan alkalmasint észrevették már magokat, mert a holdvilágos estéken is dolgoztak a vonalon. Hiszen az eddigi munkálatok is homladozni kezdenek. Er-Mihályfalva közelében egy hid összemolott. S ki tudja mennyi vár még hasonló

LXXVI. Európa legközelebbi jövője. Epilog.

Ha t. olvasóink valamelyike s könyv tartalmával nem lenne megelégedve, s felkiált, min-Mindig vártam a titkokat, de nem találtam, az az okra, e könyv engem nem elégitett ki, az utóbbiban a fejezetek címeit mutató tartalomtábla előtt, s sorban megkérdendék, hogy ezen dolgokat így, mint e könyvben, taláta-e valahol megírva? Talán hallhatta vagy olvashatta valaki a főszelelményeket, mert azokat lehetetlen volt nekünk is nem érteni, de mi mindentűt megtettük ezekre megjegyzéseinket; azonban úgy, mint e műben, az események sehol elbeszélve nincsenek. Nem a sárga könyvek kivonatai ezek, mert ezekben diplomatiai okmányok nem találhatók. Mi a császár és császárnét nem csupán politikai szempontból tekintettük, hanem mint magánzemélyeket is, aztán látjuk őket mint férjét és nőt, pongyolában is. Mi a császár és a politikust soha nem választottuk el a magánsemélytől, s az anynyival is inkább nehéz leendett, mert mint politikust mindig úgy hánytá vetette magát, mint magánember s megfordítva mint magánember megneje és miniszteri irányában is, mindig a legterjedőbb politikusi volt. Sokkal inkább meg lehet érteni Eugeniát mint Napoléont: Amannak jáfka, nyílt s esé, már ha elnöknek megválasztották, mindig elrejtett, titokteljes, úgy hogy soha senki nem képes belőle kiköszödni. (Folyt. köv.)

TÁRCZA.

A tuilleriák legújabb titkai. Regényes történet két kötetben. CHATTERTON WILLIAM. (Folytatás.)

— Nem, sőt azt hiszem, hogy egy nagyobb csoport áll a háta megett, mint Rochefort és társai. Nem igen szabad bizoni a bourbonistákban. Apoen jól értenek ezek a várakozásokhoz, mint a napoleonidák. Egyszer 24, másszor 38 évig várunk. Nem szabad őket szem elől tévesztetni. Annyi bizonyos, hogy egy idő óta a bourbonok, kik hosszabb ideig mint sem hallattak magukról, s különös tevékenységet fejtettek ki, s a levelezés a család egyes tagjai közt ez időben (1869. decz.) sokkal élénkebb, mint valaha volt. Aztán a párisi gróf egy művet adott ki legújában, mely a napoleoni eszméknek épen ellentétének nevezhető, s ha az Franciaországban elterjedhetne, mint Amalele herceg levele, nem maradna az hatás nélkül. A St.-Germain elővárosban jelenleg (1869.) Keratry gróf a legunépebb férfi, nem annyira azért, mivel bátorsága volt egy lángoló beszédet tartani a császár ellen, hanem azért, mert politi-

kai ellenfeleinek ajánlatát egyformán visszautasította. Napoléont úgy mint a republikánusokét. Európa igen kevés országában értik az arisztokrácia ezen magatartását, mert kevés országban vannak olyan arisztokraták, mint Franciaországban, s főleg olyanok, mint gróf Keratry, Angliában, sőt mindennapi, de mindazonáltal igen tisztelt egyéniségek tartanak.

LXXV. Európa beteg emberei.

Az európai beteg emberek száma a lefolyt évben nehányanyszaporodott. Nem úgy értjük ezeket, mint a törököt, és 1848 óta a pápát. Ezelőtt három beteg embere volt Európának: a szultán, az osztrák császár és a pápa. Az első ugyan még nem gyógyult meg, hanem éldegél, mint egy aszkóros, ki 40-ik élet teltébe, s így magas kort érhet el. A halál magvát magában hordja, mint bármely született ember, s hányszor megtörténik az életben, hogy a gyengélkedő egy egészeségtől dudu-dozó gyermekeit és unokáit tuléi. A mi a pászadói phisicumat illeti, s maga a legkittünbbs egész-ségnék örvend, bizonyítéka ennek háremé, mely egy el van látva, a mint előtte talán egy szultáné is, s azonfelül természetes kövérsége. A pápa már kilenc év óta betegeskedik, már 1861-ben közeli halálát jóseolták, s halálhíre kacsakint épen úgy becsusztott a hírlapokba, mint nemrégiben III. Napoleon császár. Akkori beteg-

széglehető, kiket mindig változtat, s ezek még mindig nem tudták eldönteni, ha e betegség rögzött vagy heveny-e? Az első volt Bismarck, a másodikik Heydt és végül Camphausen. Ugy látszik, betegségre nem veszélyes, s ha a megfelelő eszközök alkalmaztatnak, gyógyítható. Az olasz király is néhez beteg volt nemrégiben, de a válság kanyaró alakjában bedőlött, úgy hogy most ismét meggyógyultnak tekintik. Mind-ezen most említté fejedelemk ezenkívül még egy különös nyavatott, a milliórdiában szenvednek. Ezen betegségekben az legkülönösebb, hogy nem a beteg, hanem a nép köpölyöztetnek, Valódi rokonszenvi gyógmód.

Végre még egy nagy betegről, Napoleon császárról kell megemlékeznünk. Azon betegségekben kívül, melyekből Nelsont gyógyítja, még egy rögzött bajban szenved, mely őt, már mint ifjút is kihozta. Ez a nagységi vágy. Ezen szenvedély annyira véreben van, hogy annak mindent felad, végre talán magát is. (A mint egy is lett). Csakis ezen betegségeknek tulajdoníthatjuk, hogy éjjei hisztériák háborgatják, mint Juárez, Miksa, a szegény Sarolta, s testvére a St. Louis gróf. Ha tudni akarják a t. olvasók, hogy minő álmok ezek olvassák el Lammenais, „Egy hívő szavai”-t, vagy Shakespearé „III. Richard”-ját.

gyérdemű... gőz-kazán... javítá... is minden... bérlo.

